

KEŽMAROK

VÝHODNÁ POLOHA MESTA SPÁJAJÚCA ORIENT SO SEVEROM EURÓPY, URÝCHLILA HOSPODÁRSKY ROZVOJ MESTA KTORÉ BOLO I POČAS MINULÝCH STOROČÍ VEĽMI ŽIVÝM MESTOM. V 15. - 19. STOROČÍ TU PRACOVALO 40 REMESELNÍCKYCH SPOLOČENSTIEV - CECHOV. PO CELEJ EURÓPE PRESLÁVILI KEŽMAROK FARBIARI, STOLÁRI, TKÁČI, SÚKENNÍCI, IHLÁRI A ZLATNÍCI.

Kežmarok je mesto ležiace pod Vysokými Tatrami v Prešovskom kraji. Je centrom tradičného regiónu Spiš. Vznikol v 13. storočí spojením troch osád - slovenskej rybárskej osady, osady kráľovských pohraničných strážcov a nemeckej osady. Územie mesta však bolo osídlené už v kamennej dobe. Nachádzajú sa tu bohaté nálezky z bronzovej a železnej doby.

Prvá písomná zmienka o Kežmarku pochádza z roku 1251 v darovacej listine kráľa Bela IV.. Mesto získalo mestské výsady v roku 1269. V roku 1380 sa stalo slobodným kráľovským mestom. Kežmarok bol i počas minulých storočí veľmi živým mestom. V 15. - 19. storočí tu pracovalo 40 remeselníckych spoločenstiev - cechov. Po celej Európe preslávili Kežmarok farbiari, stolári, tkáči, súkenníci, ihlári a zlatníci.

Kežmarok ako slobodné mesto

získalo via-ceré hospodárske i politické privilégia:

V roku 1411 dostal Kežmarok od Žigmunda právo slobodného rybolovu. V roku 1417 získal Kežmarok právo slobodného užívania lesov. V roku 1419 udelil mestu zase panovník Žigmund právo dvoch výročných trhov - teda právo usporiadať do roka dva výročné trhy. S trhovými právami úzko súviselo aj právo skladu. V roku 1438 dostal Kežmarok od panovníka Alberta právo meča. V roku 1440 udelil Kežmarku poľský panovník Vladislav právo, podľa ktorého mohli Kežmarčania cestovať po Poľsku bez platenia cla. V roku 1463 dostal Kežmarok od kráľa Mateja právo používať erb a pečatiť červeným voskom.

Vyše sedem storočí existencie Kežmarku poznačilo i jeho architektúru, ktorá počnúc románskym slohom obsahuje každý stavebný štýl. Za povšimnutie stojí neskorogotická bazilika sv. Kríža, ktorá patrí svojimi rozmermi medzi najväčšie na Spiši. Pred kostolom sv. Kríža je samostatne stojaca veža - Zvonica. Pokladá sa za najstaršiu renesančnú zvonicu na Slovensku.

V roku 1950 bolo historické jadro Kežmarku vyhlásené za mestskú pamiatkovú rezerváciu. Na Slovensku je ich sedemnaásť. Evanjelický drevený artikulárny kostol a Evanjelické lýceum sa stali r.1985 národnými kultúrnymi pamiatkami.

Hrad

Patrí k typu tzv. mestských hradov - bol postavený priamo na území mesta Kežmarku preto, aby ho bránil pred prípadnými nepriateľmi. Jedným z najvýznamnejších majiteľov hradu bol Imrich Thököly.

Evanjelický drevený artikulárny kostol

Kostol bol postavený z dreva bez použitia jediného klinca. V r. 1985 bol vyhlásený za národnú kultúrnu pamiatku.

Evanjelické lýceum

Na lýceu pôsobili známe osobnosti ako napr.: bratia Ján a Samo Chalupka, Janko Kráľ, Pavol Orságh Hviezdoslav, Ladislav Nádaši - Jégé, Martin Kukučín, Janko Jesenský a ďalší.

Nový evanjelický kostol

V druhej polovici 19. storočia sa kežmarskí evanjelici rozhodli pre stavbu nového, na pohľad reprezentačnejšieho chrámu. Je v ňom pochovaný aj Imrich Thököly.

